

Politiek, maak ruimte voor integraal beleid voor alcohol, drugs en tabak

09 maart 2020 // René Héman, voorzitter KNMG

<https://www.knmg.nl/actualiteit-opinie/columns/column/politiek-maak-ruimte-voor-integraal-beleid-voor-alcohol-drugs-en-tabak.htm?forum=67053>

Volgend jaar maart zijn er verkiezingen voor de Tweede Kamer en nu al zie je dat partijen bezig zijn zich te profileren. Zo kwam D66 met het voorstel om drugs te decriminaliseren. De stelling daarbij is: repressie helpt toch niet en een drugsvrije wereld is een utopie.

Op het eerste gezicht is het een sympathieke gedachte. De kans is groot dat je de drugs gerelateerde criminaliteit beperkt, als je bezit, productie en handel niet meer strafbaar stelt. Maar zou het niet beter zijn een goed samenhangend, integraal beleid op het gebied van tabak, alcohol én drugs te maken?

Ooit besloten we in Nederland om de productie en handel in en het bezit van kleine hoeveelheden softdrugs te gedogen. Overal in de steden verschenen ´coffeeshops´ waar je cannabis kon kopen en gebruiken. Een paar jaar geleden zijn de effecten van dat beleid onderzocht. Onder de volwassen Nederlanders bleek het gebruik niet gestegen – het was zelfs als je het met andere landen vergelijkt laag. Maar dat gold niet voor de jongeren. Nederlandse scholieren gebruiken veel meer softdrugs dan hun leeftijdgenoten elders. ´Het gebruik van cannabis is onder jongeren eerder regel dan uitzondering´, was de conclusie. En dat is precies waar ik voor wil waarschuwen. In feite betekent gedogen: normaliseren. Het betekent: softdrugs zijn ´gewoon´, net als tabak en alcohol. Het is niet gezond, maar ach, een sigaretje, jointje, of glas op z´n tijd is toch gezellig? Maar dat idee, daar moeten we van af.

Bij tabak zien we de funeste gevolgen van dat ´sigaretje op z´n tijd´ voor de volksgezondheid inmiddels wel onder ogen. Er sterven 20.000 mensen per jaar aan de gevolgen van roken. Iedereen die ooit heeft gerookt weet dat stoppen ontzettend moeilijk is - nicotine is bijna net zo verslavend als heroïne. Jaarlijks zijn er 27.000 kinderen die het pad van de tabaksverslaving opgaan. Daarom grijpt de overheid nu eindelijk in: tabak wordt steeds duurder en roken is bijna nergens meer toegestaan. En eindelijk begint het aantal rokers af te nemen. Nu moet het aantal verkooppunten nog omlaag.

Ook bij alcohol beginnen we in te zien welke gevolgen het heeft op de lange termijn – vele vormen van kanker hangen samen met alcoholgebruik. Op basis van onderzoek scherpen we de normen aan. Waar we enkele jaren geleden nog dachten: twee glazen per dag is geen probleem, zeggen we nu steeds vaker: nul is de norm. En eindelijk begint het alcoholvrije avondje uit normaler te worden. Voor gezelligheid hebben we namelijk geen tabak, alcohol of drugs nodig, maar vrienden, familie en collega's.

Het is duidelijk: voordat inzicht leidt tot ander gedrag zijn we decennia verder. In de jaren ´70 wisten longartsen heel goed wat de gevolgen waren van roken. Toch was roken ´normaal´ - er waren zelfs artsen die in de spreekkamer rookten. De weg van dat ´normaal´ naar het strenge ontmoedigingsbeleid van nu heeft tientallen jaren geduurd. Jaren waarin we zoveel sterfgevallen hadden kunnen voorkomen.

Daarom moeten we het met drugs niet zo ver laten komen. We moeten niet de weg op dat drugs ´normaal´ zijn. Nu al vinden jongeren die naar een festival gaan het vanzelfsprekend om een paar pilletjes (mee) te nemen. Moeten er dan weer tientallen jaren voorbij gaan voordat we maatregelen nemen om dat te ontmoedigen?

Ik zei het al: het idee van D66 is best begrijpelijk. En toch is mijn oproep aan de politiek: denk goed na over de gevolgen van dit idee op lange termijn. En een partij die eindelijk een samenhangend, integraal beleid op het gebied van tabak, alcohol én drugs bedenkt, mag van mij de verkiezingen winnen.

Lucas – online reactie: 2020-03-12

Zeer geachte heer Héman, geweldig dat u zich druk maakt over potentieel schadelijke invloed van alcohol, tabak en (soft/hard) drugs ter faveure van het psychisch welbevinden van de mensheid.

Maar misschien zou u ook eens uw eigen beroepsgroep willen attenderen dat zij zelf ook bijdragen aan benzodiazepinen (500.000 patiënten), antidepressiva (900.000 patiënten), ADHD (300.000 patiënten) en opiaten (300.000 patiënten) verslaving? Immers de maatschappelijke schade daardoor teweeg gebracht is immens: pseudo-dementie, harddrug gebruikers, criminaliteit, moord en doodslag, verkeersdoden (>79 per jaar), verkrachting; heupfracturen, verslaafde hulpverleners, illegale handel via postorders en ook nog eens milieuvervuiling op grote schaal.

Alhoewel verslaving aan deze medicijnen uitermate bekend is aan uw beroepsgroep lijken de volumina jaarlijks alleen maar verder te stijgen. Ondanks de justitiële veroordelingen van slechts enige artsen wegens het chronisch voorschrijven van deze medicatie, is het terughoudend voorschrijven in de artsenpraktijken over het algemeen nog steeds géén alom nagevolgde werkwijze - ondanks de NHG standaard uit 2005. Stanford assistent professor Lembke schreef een boek in 2016 over deze problematiek met de heldere titel: "Drugdealer MD; how doctors were duped, patients got hooked and why it is so hard to stop". Wanneer begint u deze kruistocht tegen de psychofarmaca verslaving die door artsen wordt veroorzaakt?